

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC**

TRẦN THÚY HẰNG

**KHẢO SÁT SỰ THAY ĐỔI HUYẾT ÁP BẰNG HOLTER
HUYẾT ÁP Ở BỆNH NHÂN ĐỘT QUỴ NÃO GIAI ĐOẠN
CẤP ĐIỀU TRỊ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA TRUNG ƯƠNG
THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ Y HỌC

THÁI NGUYÊN – 2012

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y - DƯỢC**

TRẦN THÚY HẰNG

**KHẢO SÁT SỰ THAY ĐỔI HUYẾT ÁP BẰNG HOLTER
HUYẾT ÁP Ở BỆNH NHÂN ĐỘT QUỴ NÃO GIAI ĐOẠN
CẤP ĐIỀU TRỊ TẠI BỆNH VIỆN ĐA KHOA
TRUNG ƯƠNG THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành : NỘI KHOA

Mã số : 60. 72. 01.40

LUẬN VĂN THẠC SĨ Y HỌC

Hướng dẫn khoa học: TS. NGUYỄN TRỌNG HIẾU

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu của riêng tôi, tất cả các số liệu trong luận văn là trung thực và chưa có tác giả nào khác công bố. Nếu có điều gì sai tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm.

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 12 năm 2012

Tác giả

Trần Thúy Hằng

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu để hoàn thành luận văn tôi đã nhận được nhiều ý kiến đóng góp quý báu và sự giúp đỡ tận tình của các tập thể, các thầy cô, các bạn đồng nghiệp và gia đình. Trước tiên tôi xin trân trọng cảm ơn tới.

Đảng uỷ, Ban giám hiệu, phòng quản lý đào tạo sau đại học, các thầy cô giáo Bộ môn Nội và các Bộ môn của Trường Đại học Y Dược - Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện cho tôi học tập và nghiên cứu.

Đảng uỷ, Ban giám đốc, Tập thể khoa nội Tim mạch - Cơ xương khớp, khoa thăm dò chức năng, khoa sinh hóa Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi, giúp đỡ tôi trong quá trình thực hành lâm sàng và thu thập số liệu nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn các Giáo sư, Phó Giáo sư, Tiến sỹ trong Hội đồng thông qua đề cương và Hội đồng chấm luận văn tốt nghiệp đã chỉ bảo, đóng góp cho tôi những ý kiến quý báu giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Với tất cả lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tôi xin trân trọng cảm ơn tới Tiến sĩ Nguyễn Trọng Hiếu - Phó trưởng bộ môn Nội trường Đại học Y Dược - Đại học Thái Nguyên, người thầy đã tận tình giảng dạy, cung cấp cho tôi những kiến thức, phương pháp luận quý báu và trực tiếp hướng dẫn tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã động viên, khích lệ cho tôi trong quá trình học tập và hoàn thành bản luận văn thạc sỹ này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 01 tháng 12 năm 2012

Tác giả

Trần Thúy Hằng

CÁC CHỮ VIẾT TẮT TRONG LUẬN VĂN

ABPM	Theo dõi huyết áp liên tục 48 giờ
CMN	Chảy máu não
DTT	Dây thất trái
Dd	Kích thước tâm thu thất trái cuối tâm trương
Ds	Kích thước tâm thu thất trái cuối tâm thu
DQN	Đột quy não
ĐTĐ	Đái tháo đường.
EF%	Phân suất tống máu thất trái
Fs%	Phân suất rút ngắn tâm thu thất trái
HA	Huyết áp
HATB	Huyết áp trung bình
HDL – C	High Density Lipoprotein Cholesterol (Cholesterol trong lipoprotein có tỷ trọng cao).
LDL-C	Low Density Lipoprotein Cholesterol (Cholesterol trong lipoprotein có tỷ trọng thấp).
LVM	Khối lượng cơ thất trái
LVMi	Chỉ số khối lượng cơ thất trái
NMN	Nhồi máu não
NT1, NT2	Ngày thứ nhất, ngày thứ hai
TBHA	Trung bình huyết áp
TBHATT	Trung bình huyết áp tâm thu
TBHATT _r	Trung bình huyết áp tâm trương
THA	Tăng huyết áp
TMCT	Thiếu máu cơ tim
WHO	World Health Organization (Tổ chức y tế thế giới)
WSO	World stroke Organization (Tổ chức đột quy thế giới)
YTNC	Yếu tố nguy cơ

MỤC LỤC

	Trang
ĐẶT VẤN ĐỀ	1
Chương 1: TỔNG QUAN	13
1.1. Định nghĩa và phân loại đột quy não	13
1.2. Biến đổi lưu lượng tuần hoàn não trong đột quy	14
1.3. Huyết áp trong giai đoạn cấp của đột quy não	19
1.4. Tăng huyết áp và đột quy não.....	21
1.5. Phác đồ điều trị đột quy não.....	23
1.6. Theo dõi huyết áp bằng máy holter huyết áp trong lâm sàng.....	29
1.7. Một số nghiên cứu về đột quy não và holter huyết áp.....	34
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	37
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	37
2.2. Thời gian và địa điểm nghiên cứu	38
2.3. Phương pháp nghiên cứu	38
2.4. Chỉ tiêu nghiên cứu	38
2.5. Kỹ thuật thu thập số liệu.....	40
2.6. Xử lý số liệu.....	45
2.7. Vấn đề đạo đức trong nghiên cứu	45
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	46
3.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu.....	46
3.2. Đặc điểm huyết áp đo bằng máy Holter huyết áp ở đối tượng nghiên cứu.....	51
Chương 4: BÀN LUẬN	67
4.1. Đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu.....	67
4.2. Đặc điểm huyết áp đo bằng máy Holter huyết áp ở đối tượng nghiên cứu.....	70
4.3. Mối liên quan giữa sự thay đổi nhịp huyết áp với các yếu tố nguy cơ, triệu chứng lâm sàng và cận lâm sàng.....	76
KẾT LUẬN	82
KHUYẾN NGHỊ	84

DANH MỤC CÁC BẢNG

	Trang
Bảng 1.1. Đánh giá huyết áp ban ngày, ban đêm và 24 giờ (Pickering TG) ...	30
Bảng 2.1. Thang điểm hôn mê Glasgow (1974).....	41
Bảng 2.2. Chẩn đoán và phân độ tăng huyết áp dựa theo WHO/ISH 2004.....	42
Bảng 2.3. Ngưỡng huyết áp áp dụng để chẩn đoán tăng huyết áp theo cách đo ...	43
Bảng 2.4. Giới hạn bệnh lý thành phần lipid máu theo WHO 1998.....	44
Bảng 3.1. Phân bố đối tượng nghiên cứu theo giới tính và độ tuổi	46
Bảng 3.2. Các triệu chứng lâm sàng chung của đối tượng nghiên cứu	47
Bảng 3.3. Các yếu tố nguy cơ của đối tượng nghiên cứu.....	48
Bảng 3.4. Một số chỉ số sinh hóa máu của đối tượng nghiên cứu.....	48
Bảng 3.5. Kết quả siêu âm tim của đối tượng nghiên cứu.....	50
Bảng 3.6. Giá trị trung bình huyết áp ngày thứ nhất và ngày thứ hai của nhóm chảy máu não.....	51
Bảng 3.7. Giá trị trung bình huyết áp ngày thứ nhất và ngày thứ hai của nhóm nhồi máu não.....	52
Bảng 3.8. Giá trị trung bình huyết áp ngày thứ nhất theo thể đột quy	53
Bảng 3.9. Giá trị trung bình huyết áp ngày thứ hai theo thể đột quy.....	54
Bảng 3.10. Tỷ lệ có tăng huyết áp ban đêm theo thể đột quy não.....	56
Bảng 3.11. Tỷ lệ có tăng huyết áp ban đêm theo giới	57
Bảng 3.12. Mối liên quan giữa huyết áp với tiền sử đột quy não ở các thời điểm trong ngày.....	58
Bảng 3.13. Mối liên quan giữa huyết áp với YTNC rối loạn lipid máu ở các thời điểm trong ngày.....	59
Bảng 3.14. Mối liên quan giữa huyết áp với YTNC đái tháo đường ở các thời điểm trong ngày.....	60
Bảng 3.15. Mối liên quan giữa thời điểm huyết áp với hội chứng màng não.....	61

Bảng 3.16. Mọi liên quan giữa thời điểm huyết áp với phì đại thất trái trên siêu âm tim (chỉ số khối lượng cơ thất trái: LVMI).....	62
Bảng 3.17. Mọi liên quan giữa thời điểm huyết áp với TMCT trên điện tâm đồ	63
Bảng 3.18. Các thuốc điều trị ở đối tượng nghiên cứu giai đoạn cấp	64
Bảng 3.19. Mọi liên quan giữa nhịp huyết áp ngày đêm trong 48 giờ với thuốc điều trị huyết áp.....	64
Bảng 3.20. Mọi liên quan giữa nhịp huyết áp ngày đêm trong 48 giờ với các đặc điểm chung của đối tượng nghiên cứu	65
Bảng 3.21. Mọi liên quan giữa nhịp huyết áp ngày đêm trong 48 giờ với kết quả điều trị.....	66

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

	Trang
Biểu đồ 3.1. Thời gian từ khi khởi phát đến khi nhập viện.....	46
Biểu đồ 3.2. Mức độ tăng huyết áp lúc nhập viện theo thể đột quy não.....	47
Biểu đồ 3.3. Kết quả điện tim của đối tượng nghiên cứu.....	49
Biểu đồ 3.4. Trung bình huyết áp theo giờ trong 2 ngày của nhóm CMN.....	54
Biểu đồ 3.5. Trung bình huyết áp theo giờ trong 2 ngày của nhóm NMN.....	55
Biểu đồ 3.6. Số đỉnh tăng huyết áp và tỷ lệ vọt huyết áp sáng sớm ở ngày thứ nhất.....	55
Biểu đồ 3.7. Số đỉnh tăng huyết áp và tỷ lệ vọt huyết áp sáng sớm ở ngày thứ hai.....	56

DANH MỤC CÁC HÌNH

	Trang
Hình 1.1. Vòng động mạch đa giác Willis	14
Hình 1.2. Biểu đồ điều hòa lưu lượng máu não ở người bình thường và người tăng huyết áp	18
Hình 1.3. Dipper điển hình ở bệnh nhân tăng huyết áp	32
Hình 1.4. Non-dipper điển hình ở bệnh nhân tăng huyết áp	33